Nulmeting van de Vlaamse Boekenmarkt in 2016 n.a.v. de Gereglementeerde Boekenprijs

Onderzoek van GfK Belgium voor het Departement Cultuur, Jeugd en Media van de Vlaamse overheid

Inhoudstafel

I. De Gereglementeerde Boekenprijs 3

1. Achtergrond 3
2. GfK Panelmarkt 4
3. Bevraging van boekhandelaars 5
4. Aankoopgegevens bibliotheken 5

II. Nulmeting : de onderzoeksresultaten 6

1. Papieren boeken 6
   1.1 Totale markt 6
   1.2 Nederlandstalig versus anderstalig 7
   1.3 Vlaamse auteurs 9
   1.4 Vlaamse Uitgevers 10
   1.5 Overige parameters 12
2. Verkoopkanalen 14
   2.1 Een overzicht van de Vlaamse boekenmarkt 14
   2.2 De zelfstandige of onafhankelijke boekhandel 17
   2.3 Het aankoopbeleid van de boekhandel 18
   2.4 Het aankoopbeleid van bibliotheken 22
3. E-boeken 23
4. Samenvatting van de onderzochte parameters 24

III. Bijlagen 27

I. Afbakening literair-culturele genres 27
I. Lijst zelfstandige boekverkopers / filialen Boekhandelketens 32
II. Lijst deelnemende retailers GfK Panelmarkt 42
III. Vragenlijst aankoopbeleid boekhandels 45

I. De Gereglementeerde Boekenprijs

1. Achtergrond

De Vlaamse regering heeft op voorstel van minister van Cultuur Sven Gatz ingestemd met het uitvoeringsbesluit over de Gereglementeerde Boekenprijs (GBP). Vanaf 1 juli 2017 is de GBP effectief van kracht in Vlaanderen.

Dit houdt in dat een Vlaamse uitgever of importeur de prijs van een boek (zowel papier als digitaal) bepaalt en dat boekverkopers deze moeten respecteren gedurende een periode van 6 maanden na verschijnen.

Boekverkopers mogen nog wel een maximale korting van 10% aan consumenten aanbieden. Afwijkende kortingen (actieprijs, ledenprijs, combinatieprijs, serieprijs) zijn mogelijk, maar zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden en zijn geldig voor alle boekverkopers.

Een aantal specifieke genres zoals wetenschappelijke, educatieve, tweedehands-, antiquariaat en Engelstalige boeken vallen niet onder de GBP. In het tweetalige gebied van Brussel-Hoofdstad zal de gereglementeerde boekenprijs ook van toepassing zijn voor de Nederlandstalige boeken.

De GBP komt er op vraag van de boekensector en heeft als doel deze te versterken en te wapenen voor de toekomst en moet bijdragen tot een divers en breed beschikbaar aanbod aan boeken. Tevens dient de GBP ter bescherming van de kwaliteitsboekhandel en moet het de dalende trend van het aantal boekhandels kunnen afremmen of zelfs keren.

Om een degelijke nulmeting te verkrijgen is een meting over heel 2016 (het laatste volledige jaar zonder GBP) het meest relevant. Op basis hiervan kan immers bij de eerste controle op een adequate en volledige manier worden vastgesteld wat de impact ervan is.

De beoogde opdracht van het onderzoek bestaat erin om – vertrekkend vanuit het hierboven geschetste uitgangspunt en op basis van de beschikbare informatie – een accuraat en onderbouwd rapport te maken dat als een degelijke nulmeting kan dienen, en als basis gebruikt kan worden om binnen uiterlijk 4 jaar de effecten van de GBP te evalueren.

2. GfK Panelmarkt

GfK Belgium is een onderdeel van de GfK Group Worldwide. Hierdoor kan GfK Belgium steunen op een nog uitgebreidere internationale ondersteuning en kennis. Als vooruitstrevend marktonderzoeksbureau begrijpen wij consumentenkeuzes en -ervaringen als geen ander. Meer dan 13.000 GfK-experts combineren hun passie met de 80-jarige onderzoekservaring van GfK.

GfK Point of Sales Tracking, een afdeling van GfK Belgium, werkt sinds 2008 samen met de overkoepelende brancheverenigingen van het Vlaamse boekenvak Boek.be. GfK rapporteert en interpreteert de cijfers die door Boek.be (half)jaarlijks gepubliceerd worden en die zowel aan industrie- als retailzijde dagdagelijks gebruikt worden om marktinzichten te verkrijgen. Met bijna 10 jaar ervaring als partner van Boek.be, mag GfK zich met trots de expert in marktonderzoek van de Vlaamse boekenverkoop noemen. De GfK Panelmarkt verzamelt de kassagegevens (m.a.w. de verkoop van papieren boeken aan de eindconsument) van boekverkopers uit diverse hoek; enerzijds de traditionele boekverkoper (een representatieve vertegenwoordiging van meer dan twintig lokale zelfstandige boekverkopers aangevuld met de verkopen van boekhandelketens als bijvoorbeeld Standaard Boekhandel en Fnac) en anderzijds branchevreemde boekenverkopers; grootdistributie (Carrefour, Makro, Colruyt...), entertainment specialisten (Mediamarkt, Bart Smit, Dreamland, Fun...), en internetboekhandels (Bol.com, Collishop, Proxis, ECI...).

Op basis van uitlevercijfers van verschillende uitgevers werd de marktdekkingsgraad van dit panel voor 2016 vastgelegd op 89% van de geschatte totale omzet. De afzetten en omzetten in de onderzoeksresultaten worden bijgevolg met deze factor van 0.89 geëxtrapoleerd.

Voor de verkoopcijfers van digitale boeken beroept GfK zich op de gegevens van CB (voorheen Centraal Boekhuis), dat de distributie van nagenoeg alle e-boeken binnen het Nederlandstalig taalgebied verzorgt.

Het decreet geldt niet voor schoolboeken, wetenschappelijke studieboeken, vakboeken en wetenschappelijke titels. De nulmeting heeft dan ook enkel betrekking op de algemene (publieks-)boeken, fictie, non fictie en strips. Binnen de gebruikelijke terminologie in het Vlaamse en Nederlandse boekenvak het A(lgemene) boek, dus niet het S(chool)-boek of het W(etenschappelijke - Vakinformatieve) boek.

De niet-Franstalige boekenverkoop in Brussel-Hoofdstad wordt in de rapportering bij de Vlaamse boekenverkoop geteld.

3. Bevraging van boekhandelaars

Niet alle aspecten van het aankoopbeleid van boekhandels kunnen via de GfK Panelmarkt onderzocht worden. Daarom werd er een aanvullende enquête georganiseerd bij de Nederlandstalige boekhandels in Vlaanderen en Brussel. De boekhandels gaven via deze bevraging informatie over hun prijszetting, leveranciers, verkoop en opvattingen wat betreft de GBP.

Op basis van een contactbestand werden 250 boekhandels uitgenodigd om deel te nemen aan de bevraging. Dit contactbestand werd opgesteld in functie van dit onderzoek en bevat onafhankelijke boekhandels en ketens die actief zijn in de verkoop van algemene boeken en/of meer gespecialiseerde publicaties (zoals strips of kinderboeken). De uitnodiging om deel te nemen werd verstuurd via e-mail, waarbij de respondenten een elektronisch formulier invulden. In de vragenlijst werd duidelijk gemaakt dat de vragen steeds betrekking hadden op de situatie in 2016 – het jaar vóór de invoering van de GBP. De instructies bij de vragenlijst maakten ook duidelijk dat het onderzoek alleen algemene boeken (A-boeken) betreft, geen schoolboeken (S-boeken) of wetenschappelijke boeken (W-boeken).

Om de respons te verhogen werd in eerste instantie een herinnering via e-mail verstuurd (aan handelaars die nog niet deelnamen). In een volgende fase werden de boekhandels via de telefoon gecontacteerd. Bij deze telefonische herinneringen konden de handelaars ook meteen samen met de interviewer de vragenlijst invullen. In totaal namen 41 boekhandels deel aan de bevraging over het aankoopbeleid.

4. Aankoopgegevens bibliotheken

Via Kennisportaal cultuurcentra en bibliotheken werden de aankoopgegevens van een groot aantal bibliotheken in Vlaanderen en Brussel opgevraagd. We kozen hierbij om de gegevens van uitsluitend bibliotheken op te vragen en niet van cultuurcentra. De gegevens zijn afkomstig van het Bios3-registratiesysteem voor de bibliotheken. De data van 2016 bevatten het aantal nieuwe materialen (en het bezit) per soort materiaal, doelgroep en fictie/non-fictie. Voor dit onderzoek werden gedrukte materialen geselecteerd, waaronder boeken en strips (tijdschriften werden uitgesloten). In totaal werden de gegevens gebruikt van 127 gemeenten. Wel dient opgemerkt te worden dat de beschikbare data voor 2016 geen totaalbeeld van de hele sector geven. Vanaf werkjaar 2016 is namelijk de decretale verplichting tot het aanleveren van gegevens weggevallen, waardoor enkel de gegevens beschikbaar zijn van bibliotheken die alle luiken binnen Bios invulden.

II. Nulmeting : de onderzoeksresultaten

1. Papieren boeken

1.1 Totale markt

In 2016 zijn er binnen de GfK Panelmarkt 253.416 verschillende ISBN's opgemeten.

Dit zijn het aantal verschillende titels waarvan er in 2016 tenminste één exemplaar in de GfK Panelmarkt is verkocht.

Verdeeld over deze 253.416 referenties zijn er in totaal 14,41 miljoen stuks aan een totale waarde van 188,55 miljoen euro verkocht. Dat betekent dat een boek in 2016 gemiddeld 13,08 euro kost, en dat van elke titel gemiddeld 57 exemplaren verkocht worden, of 744€ in omzet.

(tabel a)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | TOTAAL	253 416	100%	14 411 987	100%	188 551 685	100%	13,08	57	744
literair-cultureel SUBTOTAAL	138 678	55%	7 652 335	53%	100 797 899	53%	13,17	55	727
literair	*58 262*	*42%*	*3 333 589*	*44%*	*47 963 470*	*48%*	*14,39*	*57*	*823*
kindertitels	*38 766*	*28%*	*3 625 272*	*47%*	*37 295 322*	*37%*	*10,29*	*94*	*962*
overig literair	*41 650*	*30%*	*693 474*	*9%*	*15 539 107*	*15%*	*22,41*	*17*	*373*
overige boeken	114 738	45%	6 759 652	47%	87 753 786	47%	12,98	59	765

Van het totale aanbod aan algemene boeken is in 2016 55% een literair-culturele titel.

De opdeling om te bepalen wat precies een literair-culturele titel is, gebeurt via een selectie van NUR-codes, de genre-indeling die binnen het boekenvak in Vlaanderen en Nederland wordt gehanteerd.

De afbakening is bepaald in samenspraak met de stuurgroep GBP van de Vlaamse overheid, het Vlaams fonds voor de letteren en Boek.be en omvat de volgende NUR-codes (op genreniveau 3): Literaire titels : 300 t/m 350, 401 en 402; kindertitels : 200 t/m 294 en overige culturele titels : 640 t/m 699, 700 t/m 719 en 730 t/m 740

(uitgebreide lijst in bijlage I.).

Zowel de afzet als de omzet die in 2016 enkel door literair-culturele boeken wordt gerealiseerd bedraagt 53% van de totale omzet. Vergeleken met de totale markt worden er van een literair-culturele titel gemiddeld 2 exemplaren minder verkocht. De gemiddelde prijs van een literair-cultureel boek ligt gemiddeld slechts 5 cent hoger, maar genereert gemiddeld 17 euro minder per exemplaar. Merk in tabel (a) eveneens het grote contrast op binnen het literair-culturele segment: zo vertegenwoordigen kinderboeken hierin 28% van het

aanbod, terwijl ze wel voor 47% van de afzet binnen het volledige segment staan. De gemiddelde kinderboekenprijs ligt met 10,29 euro immers fors lager dan gemiddeld en is zo de katalysator van het evenwicht tussen de gemiddelde prijs van een literair-culturele boek (13,17 euro) en de gemiddelde prijs binnen de totale markt (13,08 euro).

(tabel b)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | * > 201601	17 060	100%	5 172 816	100%	76 213 291	100%	14,73	303	4 467
literair-cultureel SUBTOTAAL	9 898	58%	2 936 096	57%	44 892 547	59%	15,29	297	4 536
literair	*4 305*	*43%*	*1 534 657*	*52%*	*24 674 881*	*55%*	*16,08*	*356*	*5 732*
kindertitels	*3 586*	*36%*	*1 113 723*	*38%*	*13 417 289*	*30%*	*12,05*	*311*	*3 742*
overig literair	*2 007*	*20%*	*287 716*	*10%*	*6 800 377*	*15%*	*23,64*	*143*	*3 388*
overige boeken	7 162	42%	2 236 720	43%	31 320 744	41%	14,00	312	4 373

Behalve nieuwe titels, omvat tabel (b) de aantallen en de verkopen van gewijzigde herdrukken of nieuwe uitgaven. De twee criteria zijn een nieuw aangevraagd ISBN en een door de uitgever aangemelde verschijningsdatum vanaf 1 januari 2016. In Vlaanderen verschijnen zo 17.060 nieuwe algemene boeken, opnieuw waarvan er minstens één in 2016 verkocht is. Daarvan is 58% een literair-culturele titel. Van nieuwe boeken worden er gemiddeld 303 exemplaren verkocht aan een gemiddelde prijs van 14,73 euro. Voor literair-culturele titels ligt dit iets lager, 297 exemplaren per nieuwe titel, maar wel aan een gemiddelde prijs van 15,29 euro.

1.2 Nederlandstalig versus anderstalig

(tabel c)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | Enkel Nederlandstalig	106 675	42%	13 290 634	92%	170 211 615	90%	12,81	125	1 596
literair-cultureel SUBTOTAAL	58 638	55%	7 064 918	53%	91 313 697	54%	12,92	120	1 557
literair	*23 617*	*40%*	*3 009 319*	*43%*	*43 275 639*	*47%*	*14,38*	*127*	*1 832*
kindertitels	*22 794*	*39%*	*3 505 757*	*50%*	*35 780 623*	*39%*	*10,21*	*154*	*1 570*
overig literair	*12 227*	*21%*	*549 842*	*8%*	*12 257 435*	*13%*	*22,29*	*45*	*1 002*
overige boeken	48 037	45%	6 225 716	47%	78 897 918	46%	12,67	130	1 642
GfK PANEL | Anderstalig	146 741	58%	1 121 353	8%	18 340 070	10%	16,36	8	125
literair-cultureel SUBTOTAAL	80 040	55%	587 417	52%	9 484 202	52%	16,15	7	118
literair	*34 645*	*43%*	*324 270*	*55%*	*4 687 831*	*49%*	*14,46*	*9*	*135*
kindertitels	*15 972*	*20%*	*119 515*	*20%*	*1 514 699*	*16%*	*12,67*	*7*	*95*
overig literair	*29 423*	*37%*	*143 632*	*24%*	*3 281 672*	*35%*	*22,85*	*5*	*112*
overige boeken	66 701	45%	533 936	48%	8 855 868	48%	16,59	8	133

Van alle boeken waarvan er in 2016 tenminste één exemplaar wordt verkocht, is 42% een Nederlandstalig boek, zie tabel (c). Die 106.675 titels realiseren samen 90% van de totale omzet. De gemiddelde prijs van een Nederlandstalig boek bedraagt 12,81 euro en ligt daarmee 27 cent lager dan het Vlaamse gemiddelde. Van een Nederlandstalig boek worden in 2016 gemiddeld 125 stuks verkocht, hetgeen significant hoger ligt dan bij de verkoop van anderstalige boeken. Anderstalige boeken zijn, met een gemiddelde prijs van 16,36 euro, wel fors duurder, maar er worden gemiddeld slechts 8 exemplaren per titel verkocht.

De verhouding literair-culturele boeken tegenover overige boeken ligt zowel in Nederlandstalige als in anderstalige titels op 55/45. Dit houdt voor het Nederlandstalige aanbod een totaal in van 58.638 literair-culturele titels. Binnen de omzet van het literair-culturele segment wordt in het Nederlands en in overige talen respectievelijk 47% en 49% gerealiseerd door literaire titels. In het Nederlands wordt daarnaast nog 39% van de literair-culturele omzet gegenereerd door kindertitels, terwijl kinderboeken in andere talen slechts 16% vertegenwoordigen. In 2016 wordt zodoende 95,9% van de totale omzet in de Vlaamse kinderboekenmarkt gerealiseerd door Nederlandstalige boeken.
Tabel (d) toont dezelfde verdeling Nederlands/anderstalig, maar is beperkt tot boeken verschenen in 2016.

(tabel d)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | * > 201601 | Enkel Ndl	15 373	90%	5 048 515	98%	74 351 125	98%	14,73	328	4 836
literair-cultureel SUBTOTAAL	9 257	60%	2 880 028	57%	43 790 684	59%	15,20	311	4 731
literair	*4 173*	*45%*	*1 497 733*	*52%*	*23 897 323*	*55%*	*15,96*	*359*	*5 727*
kindertitels	*3 381*	*37%*	*1 102 335*	*38%*	*13 306 147*	*30%*	*12,07*	*326*	*3 936*
overig literair	*1 703*	*18%*	*279 960*	*10%*	*6 587 214*	*15%*	*23,53*	*164*	*3 868*
overige boeken	6 116	40%	2 168 487	43%	30 560 441	41%	14,09	355	4 997
GfK PANEL | * > 201601 | Anderstalig	1 687	10%	124 301	2%	1 862 166	2%	14,98	74	1 104
literair-cultureel SUBTOTAAL	641	38%	56 068	45%	1 101 863	59%	19,65	87	1 719
literair	*132*	*21%*	*36 924*	*66%*	*777 558*	*71%*	*21,06*	*280*	*5 891*
kindertitels	*205*	*32%*	*11 388*	*20%*	*111 142*	*10%*	*9,76*	*56*	*542*
overig literair	*304*	*47%*	*7 756*	*14%*	*213 163*	*19%*	*27,48*	*26*	*701*
overige boeken	1 046	62%	68 233	55%	760 303	41%	11,14	65	727

In Vlaanderen verschijnen in 2016 in totaal 15.373 nieuwe Nederlandstalige boeken waarvan tenminste één stuk verkocht wordt. Zes op tien nieuwe Nederlandstalige boeken zijn literair-cultureel. De gemiddelde prijs van een nieuw Nederlandstalig boek is 14,73 euro en de gemiddelde afzet ligt op 328 exemplaren per ISBN.

1.3 Vlaamse auteurs

Van de 253.416 referenties in de totale Vlaamse boekenverkoop in 2016, worden er 33.970 of 13,4% door de desbetreffende uitgever zonder vernoemde schrijver aangemeld. Dit gebeurt voornamelijk indien er sprake is van een schrijverscollectief, een groot aantal diverse auteurs, redactie, samensteller, denktank, vereniging, en/of vzw. De boeken zonder schrijver krijgen in het onderzoek het label '0' mee, waardoor er geen unieke schrijver kan worden aangewezen. Wel wordt er op basis van een combinatie van titel, taal en/of uitgever van zulke boeken handmatig een 'oorsprong' toegekend. Op die manier kan in het onderzoek de omzet van deze boeken wel als Vlaams of niet-Vlaams gecatalogiseerd worden.

Indien er verschillende (co-)auteurs vernoemd worden, telt het collectief mee als één unieke auteur. Dit houdt in dat een schrijver niet alleen meetelt voor de boeken die hij of zij individueel schrijft, maar tevens de groep(en) waar hij of zij deel van uitmaakt. Het is voldoende om als Vlaams beschouwd te worden indien er minstens één Vlaamse schrijver (of tekenaar in het geval van stripboeken) als (co-)auteur is aangemeld.

Na het aggregeren van de 219.416 boeken met vernoemde auteur(s), blijven er 88.565 unieke auteurs over, waarvan er 7.117 of 8% van oorsprong (gedeeltelijk) Vlaams zijn.

(tabel e)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | Enkel Vlaamse auteurs	28 093	11%	5 533 558	38%	69 130 812	37%	12,49	197	2 461
literair-cultureel SUBTOTAAL	13 102	47%	2 341 570	42%	30 192 376	44%	12,89	179	2 304
literair	*2 860*	*22%*	*545 943*	*23%*	*10 114 494*	*34%*	*18,53*	*191*	*3 537*
kindertitels	*6 927*	*53%*	*1 520 751*	*65%*	*13 575 803*	*45%*	*8,93*	*220*	*1 960*
overig literair	*3 315*	*25%*	*274 876*	*12%*	*6 502 079*	*22%*	*23,65*	*83*	*1 961*
overige boeken	14 991	53%	3 191 988	58%	38 938 436	56%	12,20	213	2 597
GfK PANEL | Niet-Vlaamse auteurs	225 323	89%	8 878 429	62%	119 420 873	63%	13,45	39	530
literair-cultureel SUBTOTAAL	125 576	56%	5 310 765	60%	70 605 523	59%	13,29	42	562
literair	*55 402*	*44%*	*2 787 646*	*52%*	*37 848 976*	*54%*	*13,58*	*50*	*683*
kindertitels	*31 839*	*25%*	*2 104 521*	*40%*	*23 719 519*	*34%*	*11,27*	*66*	*745*
overig literair	*38 335*	*31%*	*418 598*	*8%*	*9 037 028*	*13%*	*21,59*	*11*	*236*
overige boeken	99 747	44%	3 567 664	40%	48 815 350	41%	13,68	36	489

Zoals tabel (e) weergeeft, worden er in 2016 in Vlaanderen 28.093 verschillende titels van Vlaamse auteurs verkocht. Met een aanbod van 11% van het totaal, vertegenwoordigen boeken van Vlaamse auteurs 37% van de omzet van de totale Vlaamse boekenmarkt. Per 'Vlaams' boek houdt dit een een gemiddelde van 197 exemplaren per titel in. Aan een gemiddelde prijs van 12,46 euro betekent dit een gemiddelde omzet van 2.457 euro per titel. Van alle boeken geschreven door een Vlaams auteur wordt 47% procent aan een literair-

cultureel genre toegewezen. Deze 13.102 boeken vertegenwoordigen 44% van de omzet binnen titels van Vlaamse auteurs. Het aandeel (in omzet) van literair-culturele titels binnen niet-Vlaamse auteurs ligt hoger, op 59%.

1.4 Vlaamse Uitgevers

De uitgeversaanduiding in het ISBN is een cijferreeks die de uitgever definieert. Met behulp van de vertaaltabel tussen GfK en Meta4Books wordt bij de registratie van een nieuw ISBN de uitgever herkend.
Van 4.011 verschillende uitgeverijen is er in 2016 minstens één verkocht boek teruggevonden.
Daarvan zijn er 1.037 gecodeerd als Vlaamse uitgeverijen. Bijna driekwart hiervan zijn print-on-demand uitgeverijen, vzw's, schrijvers die uitgeven in eigen beheer, overheidsinstanties, branchevreemde en/of andere niet-professionele boekenuitgevers.

De stuurgroep GBP heeft voor ervoor gekozen om in het onderzoek voor enkele onderzoeksvragen het onderscheid met de professionele Vlaamse uitgeverijen te nuanceren. Daarnaast worden de niet-Vlaamse fondsen en imprints die door deze professionele Vlaamse uitgevers worden geïmporteerd en verdeeld hier uit geweerd. Dan blijven er 129 professionele Vlaamse uitgeverijen over.

Met deze resultaten kan er vastgesteld worden dat er voor iedere uitgeverij 2 Vlaamse auteurs zijn, dat er gemiddeld 7 Vlaamse auteurs per Vlaamse uitgeverij zijn en dat een Vlaamse professionele uitgeverij gemiddeld 55 Vlaamse auteurs herbergt. Deze parameters kunnen interessant zijn om in een evaluatie na te gaan of een stijging of daling van het aantal Vlaamse auteurs al dan niet te wijten is aan het stijgen of dalen van het aantal (Vlaamse) uitgeverijen.

Tabel (f) toont dat van alle verschillende boeken die in Vlaanderen minstens één keer verkocht worden, er 27.411 of 11% uitgegeven worden door één van de 129 Vlaamse professionele uitgeverijen. Daarvan worden 16.460 titels, of 60%, als literair-cultureel beschouwd.
De afzet en de omzet in 2016 door Vlaamse professionele uitgeverijen vertegenwoordigen respectievelijk 41% en 43% van de totale Vlaamse boekenverkoop.

(tabel f)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | Vlaamse professionele uitgeverijen	27 411	11%	5 847 687	41%	73 716 582	39%	12,61	213	2 689
literair-cultureel SUBTOTAAL	16 460	60%	2 493 930	43%	31 990 956	43%	12,83	152	1 944
literair	*3 614*	*22%*	*562 879*	*23%*	*9 495 473*	*30%*	*16,87*	*156*	*2 627*
kindertitels	*10 137*	*62%*	*1 732 127*	*69%*	*17 474 990*	*55%*	*10,09*	*171*	*1 724*
overig literair	*2 709*	*16%*	*198 924*	*8%*	*5 020 493*	*16%*	*25,24*	*73*	*1 853*
overige boeken	10 951	40%	3 353 757	57%	41 725 626	57%	12,44	306	3 810
GfK PANEL | Overige uitgevers	226 005	89%	8 564 300	59%	114 835 103	61%	13,41	38	508
literair-cultureel SUBTOTAAL	122 218	54%	5 158 405	60%	68 806 943	60%	13,34	42	563
literair	*54 648*	*45%*	*2 770 710*	*54%*	*38 467 997*	*56%*	*13,88*	*51*	*704*
kindertitels	*28 629*	*23%*	*1 893 145*	*37%*	*19 820 332*	*29%*	*10,47*	*66*	*692*
overig literair	*38 941*	*32%*	*494 550*	*10%*	*10 518 614*	*15%*	*21,27*	*13*	*270*
overige boeken	103 787	46%	3 405 895	40%	46 028 160	40%	13,51	33	443

Van elk boek uitgegeven door een Vlaamse professionele uitgeverij worden er gemiddeld 213 stuks verkocht, terwijl hun nieuwe boeken gemiddeld 606 exemplaren verkopen, zie tabel (g).

In 2016 gaat het om een totaal van 3.861 verschillende nieuwe titels, waarvan 65% als literair-cultureel beschouwd wordt. Bijna 6 op 10 van die 2.522 literair-culturele titels is een kinderboek.

(tabel g)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | * > 201601 | Vl. prof. uitgeverijen	3 861	23%	2 341 518	45%	34 799 343	46%	14,86	606	9 013
literair-cultureel SUBTOTAAL	2 522	65%	957 742	41%	15 940 545	46%	16,64	380	6 321
literair	*530*	*21%*	*325 828*	*34%*	*6 133 497*	*38%*	*18,82*	*615*	*11 573*
kindertitels	*1 471*	*58%*	*458 497*	*48%*	*5 663 970*	*36%*	*12,35*	*312*	*3 850*
overig literair	*521*	*21%*	*173 417*	*18%*	*4 143 078*	*26%*	*23,89*	*333*	*7 952*
overige boeken	1 339	35%	1 383 776	59%	18 858 798	54%	13,63	1 033	14 084
GfK PANEL | * > 201601 | Overige uitgevers	13 199	77%	2 831 298	55%	41 413 948	54%	14,63	215	3 138
literair-cultureel SUBTOTAAL	7 376	56%	1 978 354	70%	28 952 002	70%	14,63	268	3 925
literair	*3 775*	*51%*	*1 208 829*	*61%*	*18 541 384*	*64%*	*15,34*	*320*	*4 912*
kindertitels	*2 115*	*29%*	*655 226*	*33%*	*7 753 319*	*27%*	*11,83*	*310*	*3 666*
overig literair	*1 486*	*20%*	*114 299*	*6%*	*2 657 299*	*9%*	*23,25*	*77*	*1 788*
overige boeken	5 823	44%	852 944	30%	12 461 946	30%	14,61	146	2 140

Het aantal geimporteerde titels kan worden afgeleid in tabel (h) waarin het onderscheid gemaakt wordt tussen de 1.037 Vlaamse uitgevers (dus ook de niet-professionele uitgeverijen) en de 2.974 niet-Vlaamse, de facto import. Het aantal nieuwe geïmporteerde titels ligt in 2016 in Vlaanderen op 12.506 of 73% van het totale aanbod in nieuwe boeken. Binnen de geïmporteerde titels zijn de literair-culturele genres, met een aandeel van 60% sterker vertegenwoordigd dan bij uitgaven door een Vlaamse (maar niet noodzakelijk professionele) uitgever, waar 52% als literair-cultureel kan beschouwd worden.

(tabel h)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | * > 201601 | Vlaamse uitgeverijen	4 554	27%	2 435 729	47%	34 334 082	45%	14,10	535	7 539
literair-cultureel SUBTOTAAL	2 358	52%	946 488	39%	14 064 578	41%	14,86	401	5 965
literair	*317*	*13%*	*188 516*	*20%*	*3 647 701*	*26%*	*19,35*	*595*	*11 507*
kindertitels	*1 481*	*63%*	*591 015*	*62%*	*6 444 939*	*46%*	*10,90*	*399*	*4 352*
overig literair	*560*	*24%*	*166 957*	*18%*	*3 971 938*	*28%*	*23,79*	*298*	*7 093*
overige boeken	2 196	48%	1 489 241	61%	20 269 504	59%	13,61	678	9 230
GfK PANEL | * > 201601 | Import	12 506	73%	2 737 087	53%	41 879 209	55%	15,30	219	3 349
literair-cultureel SUBTOTAAL	7 540	60%	1 989 608	73%	30 827 969	74%	15,49	264	4 089
literair	*3 988*	*53%*	*1 346 141*	*68%*	*21 027 180*	*68%*	*15,62*	*338*	*5 273*
kindertitels	*2 105*	*28%*	*522 708*	*26%*	*6 972 350*	*23%*	*13,34*	*248*	*3 312*
overig literair	*1 447*	*19%*	*120 759*	*6%*	*2 828 439*	*9%*	*23,42*	*83*	*1 955*
overige boeken	4 966	40%	747 479	27%	11 051 240	26%	14,78	151	2 225

1.5 Overige parameters

Tabel (i) geeft weer welk aandeel de 20, 100, 500 en 1.000 meest verkochte boeken binnen de totale boekenverkoop vertegenwoordigen. Het kan namelijk bij de evaluatie van de GBP interessant zijn om te evalueren of de 'bestseller' hier nadeel van ondervindt, en/of de verkoop eventueel verschuift naar de 'longtail'.

(tabel i)

	afzet (# stuks)		omzet (€)		# Vlaamse auteurs		# literair-culturele titels	
	14 411 987		188 551 685					
TOP-20 | TOTAAL	753 408	5,2%	12 589 666	6,7%	15	75%	9	45%
TOP-100 | TOTAAL	1 761 940	12,2%	26 075 068	13,8%	69	69%	42	42%
TOP-500 | TOTAAL	3 299 755	22,9%	45 989 497	24,4%	285	57%	259	52%
TOP-1000 | TOTAAL	4 326 862	30,0%	58 309 244	30,9%	531	53%	559	56%
>TOP-1000 | TOTAAL	10 085 125	70,0%	130 242 441	69,1%	28 244	11%	136 092	54%

Binnen de algemene boeken, staan de 20 meest verkochte boeken voor 6,7% van de totale Vlaamse boekenomzet in 2016. Van die 20 boeken behoren er 9 tot een literair-cultureel genre en worden er 15 door een Vlaamse auteur geschreven. In de top-1.000 staan nog 531 Vlaamse auteurs, een aandeel dat dus omgekeerd evenredig afneemt met het aantal overwogen boeken. De top-1.000 realiseert 30,9% van de totale omzet.

Binnen de literair-culturele genres wordt 9,5% van de omzet gegenereerd door de top-20, waarvan 7 van de hand van een Vlaamse auteur.

(tabel j)

	afzet (# stuks)		omzet (€)		# Vlaamse auteurs	
	7 652 335		100 797 899			
TOP-20 | LIT-CUL	523 638	6,8%	9 572 301	9,5%	7	35%
TOP-100 | LIT-CUL	1 041 836	13,6%	17 688 710	17,5%	48	48%
TOP-500 | LIT-CUL	2 070 786	27,1%	30 578 613	30,3%	209	42%
TOP-1000 | LIT-CUL	2 802 970	36,6%	39 112 821	38,8%	391	39%
>TOP-1000 | LIT-CUL	4 849 365	63,4%	61 685 078	61,2%	12 548	9%

De resultaten in tabel (k) maken een onderscheid in het moment van de aankoop, waarbij 'new release' alle verkopen van tijdens de eerste zes maanden na verschijning verzamelt en 'catalogue' alle verkopen van titels ouder dan zes maanden. In functie van een evaluatie van de GBP maakt dit meetbaar of het aankoopgedrag al dan niet verschuift naar oudere titels.

In 2016 ligt de verhouding 'new release' t.o.v. 'catalogue' in omzet op 80/20. Specifiek voor Nederlandstalig en literair-culturele titels evolueert die verdeling in het voordeel van nieuwe titels.

(tabel k)

	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN
GfK PANEL | TOTAAL	14 412 095	100%	188 549 973	100%	13,08
Catalogue | * > 6 maanden	11 812 486	82,0%	150 422 177	79,8%	12,73
New Release | * < 6 maanden	2 599 609	18,0%	38 127 796	20,2%	14,67
	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN
GfK PANEL |Nederlandstalig	13 287 749	100%	170 155 487	100%	12,81
Catalogue | * > 6 maanden	10 753 845	80,9%	133 217 969	78,3%	12,39
New Release | * < 6 maanden	2 533 905	19,1%	36 937 518	21,7%	14,58
	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN
GfK PANEL |Literair-cultureel	7 738 291	100%	101 500 913	100%	13,12
Catalogue | * > 6 maanden	6 325 772	81,7%	79 354 049	78,2%	12,54
New Release | * < 6 maanden	1 412 519	18,3%	22 146 864	21,8%	15,68

In totaal worden in Vlaanderen 2.599.609 boeken aan 38,13 miljoen euro onder 'new release' gekocht.
Dit zou in theorie betekenen dat voor 2016 de gemiddelde prijs van 14,67 euro precies de gemiddelde prijs zou zijn van alle boeken onderhevig zijn aan de GBP.
Voor Nederlandstalige titels ligt deze gemiddelde prijs op 14,58 euro, terwijl voor enkel literair-culturele titels de gemiddelde prijs 15,68 euro bedraagt.

2. Verkoopkanalen

2.1 Een overzicht van de Vlaamse boekenmarkt

Het onderzoek rapporteert volgens de kanaalverdeling die algemeen wordt aangenomen binnen het Vlaamse boekenvak: boekhandelketens, onafhankelijke/zelfstandige boekhandelaars, grootdistributie (of supermarkten), (entertainment- en/of) speelgoedwinkels en de Vlaamse verkopen van (nationale en internationale) internetboekhandels.

Tabel (I) toont de aantallen en omzetten per distributiekanaal zoals opgemeten bij de deelnemende retailers aan de GfK Panelmarkt over het volledige jaar 2016. Bij een evaluatie van de GBP en in het bjizonder van de parameters m.b.t. de aandelen van de verschillende kanalen dient een identiek (of tenminste vergelijkbaar) panel gebruikt te worden om een accurate meting te verkrijgen. De lijst van deelnemende retailers is terug te vinden in bijlage III. Omzetgegevens van individuele retailers worden door GfK nooit vrijgegeven.

De gereglementeerde boekenprijs beoogt, naast het verzekeren van een pluriform boekenaanbod in de Nederlandse taal, een sterkere positie van de traditionele boekhandel.
Met zware kortingen op bestsellers prikkelen vooral supermarkten tot impulsaankopen. Voorstanders van de regulering menen dat dit publiek en dus omzet wegneemt bij traditionele boekverkopers. Tegenstanders vrezen dat de grootdistributie net mensen bereikt die geen boekhandels bezoeken. Een evaluatie van de GBP moet onderzoeken of deze het drempelverlagend effect heeft doen verdwijnen met als gevolg een verlies van potentiële omzet voor de uitgeverijen of dat de omzet net verschuift naar de traditionele boekverkoper?

(tabel I)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | TOTAAL	253 416		14 411 987	100%	188 551 685	100%	13,08	57	744
boekhandelketens	105 702	*41,7%*	8 103 308	56,2%	118 516 338	62,9%	14,63	77	1 121
zelfstandige boekhandelaars	62 321	*24,6%*	471 366	3,3%	7 941 052	4,2%	16,85	8	127
entertainment specialisten	9 550	*3,8%*	987 569	6,9%	9 765 633	5,2%	9,89	103	1 023
grootdistributie	24 274	*9,6%*	2 864 644	19,9%	19 597 546	10,4%	6,84	118	807
internetverkopers	193 462	*76,3%*	1 985 101	13,8%	32 731 116	17,4%	16,49	10	169
boekhandels	129 006	*50,9%*	8 574 673	59,5%	126 457 390	67,1%	14,75	66	980
branchevreemd	203 021	*80,1%*	5 837 313	40,5%	62 094 295	32,9%	10,64	29	306

Binnen de GfK Panelmarkt, vertegenwoordigt de selectie van zelfstandige boekhandelaars een aandeel van 3,3% in afzet en 4,2% in omzet. De ketens vertegenwoordigen nog 56,2% in afzet en 62,9% in omzet. Online boekverkopers staan in 2016 voor een aandeel van 17,4% (in omzet) van de GfK Panelmarkt. Bijna één op drie boekenaankopen, of 32,9% (in omzet) gebeurt in 2016 via branchevreemde kanalen.

Net geen 51% van alle boeken zijn beschikbaar (of niet minstens één keer verkocht in 2016) bij de boekhandel, tegenover 80,1% in branchevreemde kanalen (inclusief de 'online long tail').
Zoals weergegeven in tabel (m), verschijnen in 2016 in de boekhandel 13.012 nieuwe titels. Het aandeel van beschikbare titels in de boekhandel ligt daarmee wel de helft hoger dan eerder in tabel (l) getoond, terwijl dit voor de branchevreemde boekverkoper slechts 5% verschil uitmaakt. Bij de boekhandelaars worden gemiddeld 258 exemplaren per nieuwe titel verkocht.

(tabel m)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | * > 201601	17 060		5 172 816	100%	76 213 291	100%	14,73	303	4 467
boekhandelketens	12 121	*71,0%*	3 204 717	62,0%	52 123 879	68,4%	16,26	264	4 300
zelfstandige boekhandelaars	8 491	*49,8%*	158 007	3,1%	2 966 904	3,9%	18,78	19	349
entertainment specialisten	2 024	*11,9%*	356 330	6,9%	3 712 373	4,9%	10,42	176	1 834
grootdistributie	4 234	*24,8%*	947 820	18,3%	8 581 776	11,3%	9,05	224	2 027
internetverkopers	13 683	*80,2%*	505 942	9,8%	8 828 359	11,6%	17,45	37	645
boekhandels	13 012	*76,3%*	3 362 724	65,0%	55 090 783	122,7%	16,38	258	4 234
branchevreemd	14 420	*84,5%*	1 810 092	35,0%	21 122 508	47,1%	11,67	126	1 465

De gemiddelde prijs bij de lokale boekhandel ligt significant hoger dan bij branchevreemde boekverkopers, hetgeen in belangrijke mate gerelateerd is aan het verschil in assortiment.
Bij entertainment specialisten en zeker bij de grootdistributie ligt er immers een sterke focus op het relatief goedkope stripboek of, zoals eerder in het onderzoek aangetoond, het gemiddeld goedkopere kinderboek. Want als er, zoals tabel (n) weergeeft, enkel rekening gehouden wordt met literair-culturele titels, blijft de prijs in beide kanalen nog significant lager liggen dan in de rest van de markt. Merk op vooral dat bij de grootdistributie, aan een gemiddelde prijs van 6,21 euro, het aandeel in afzet (20%) en in omzet (9,5%) sterk verschillen.

Op een aanbod van 38.837 verschillende referenties, verkoopt de zelfstandige boekhandelaar in 2016 gemiddeld acht boeken per titel in het aanbod (tabel l). Ook voor enkel literair-culturele titels ligt dit aantal op 8 verkochte exemplaren per titel, zie tabel (n).

(tabel n)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | LIT-CUL	138 678		7 652 335	100%	100 797 899	100%	13,17	55	727
boekhandelketens	55 534	*40,0%*	4 081 550	53,3%	61 604 709	61,1%	15,09	73	1 109
zelfstandige boekhandelaars	38 837	*28,0%*	328 352	4,3%	5 618 848	5,6%	17,11	8	145
entertainment specialisten	5 936	*4,3%*	616 680	8,1%	6 761 231	6,7%	10,96	104	1 139
grootdistributie	12 537	*9,0%*	1 510 046	19,7%	9 429 823	9,4%	6,24	120	752
internetverkopers	107 042	*77,2%*	1 115 708	14,6%	17 383 288	17,2%	15,58	10	162
boekhandels	70 481	*50,8%*	4 409 902	57,6%	67 223 557	66,7%	15,24	63	954
branchevreemd	112 539	*81,2%*	3 242 434	42,4%	33 574 342	33,3%	10,35	29	298

In 2016 worden in de zelfstandige boekhandels 5.416 nieuwe (in 2016 verschenen) literair-culturele titels aangeboden, oftewel 54,7% van het totale aanbod van 9.898 boeken. Bij de boekhandelketens ligt dit aandeel op 69,3%, terwijl er bij de internetverkopers van 82,6% van het totale aanbod minstens één verkoop plaatsvindt. Dat betekent eveneens dat bij internetverkopers van 17,4% nieuwe literair-culturele titels niet één exemplaar is verkocht.

(tabel o)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | LIT-CUL |* > 201601	9 898		2 936 096	100%	44 892 547	100%	15,29	297	4 536
boekhandelketens	6 864	*69,3%*	1 835 639	62,5%	30 642 907	68,3%	16,69	267	4 464
zelfstandige boekhandelaars	5 416	*54,7%*	123 413	4,2%	2 299 791	5,1%	18,63	23	425
entertainment specialisten	1 425	*14,4%*	223 011	7,6%	2 566 013	5,7%	11,51	156	1 801
grootdistributie	2 431	*24,6%*	425 042	14,5%	3 771 332	8,4%	8,87	175	1 551
internetverkopers	8 171	*82,6%*	328 991	11,2%	5 612 504	12,5%	17,06	40	687
boekhandels	7 429	*75,1%*	1 959 052	66,7%	32 942 698	73,4%	16,82	264	4 434
branchevreemd	8 682	*87,7%*	977 044	33,3%	11 949 849	26,6%	12,23	113	1 376

(tabel p)

	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN
GfK PANEL |Boekhandels	8 574 781	100%	126 455 677	100%	14,75
Catalogue | * > 6 maanden	6 950 443	81,1%	99 638 044	78,8%	14,34
New Release | * < 6 maanden	1 624 338	18,9%	26 817 633	21,2%	16,51
	afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN
GfK PANEL |Branchevreemd	5 837 313	100%	62 094 295	100%	10,64
Catalogue | * > 6 maanden	4 862 042	83,3%	50 784 133	81,8%	10,45
New Release | * < 6 maanden	975 271	16,7%	11 310 162	18,2%	11,60

Tabel (p) verdeelt de markt opnieuw in de traditionele tegenover de branchevreemde boekverkoper, waarbij telkens een onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds ‘new release’ en anderzijds ‘catalogue’ verkopen. Het aandeel van titels jonger dan zes maanden bedraagt in de traditionele boekhandel 21,2%, terwijl dit bij branchevreemde kanalen gemiddeld 18,2% is. De gemiddelde prijs in ‘new release’ bedraagt 16,51 euro in

de boekhandel, terwijl een gemiddeld boek (van jonger dan zes maanden) bij de overige retailers in branchevreemde kanalen in 2016 gemiddeld slechts 11,60 euro kost.

2.2 De zelfstandige of onafhankelijke boekhandel

In het huidige Vlaamse boekenlandschap zijn er drie evoluties die de positie van de onafhankelijke boekhandel in gevaar brengen. Deze zijn de dominantie van ketens, alternatieve branchevreemde verkooppunten en het online
verkoopkanaal. Steeds meer onafhankelijke boekhandels hebben bijgevolg de voorbije jaren noodgedwongen hun deuren moeten sluiten.
In landen zonder GBP, of ook waar hij afgeschaft is, zoals in het Verenigd Koninkrijk, woedt de laatste 10 jaren een kaalslag, vergelijkbaar met wat er in Vlaanderen gebeurt. Het aantal kleine zelfstandige boekhandels per inwoner ligt opvallend hoger in Frankrijk en Nederland dan bijvoorbeeld in het Verenigd Koninkrijk.

Op basis van een grondige desk study is het aantal boekhandels voor 2016 vastgelegd op 276, verdeeld over 155 filialen behorend tot een centraal gestuurde keten van boekverkopers en 120 zelfstandige en onafhankelijke boekverkopers. Tot de zelfstandige boekhandel wordt, naast de lokale onafhankelijke A-boekenverkoper, eveneens de gespecialiseerde stripwinkel gerekend. Ook bepaalde 'pers en boekhandels' met een ruim assortiment aan algemene boeken worden meegeteld. Tabel (q) toont eveneens het aantal boekhandels per provincie, zoals bepaald voor 2016.

(tabel q)

	Zelfstandige boekhandels		Filialen Boekhandelketens		Totaal	
	120		155		276	
Antwerpen	40	33%	44	28%	84	30%
Brussel Hoofdstad	8	7%	4	3%	12	4%
Limburg	9	8%	18	12%	27	10%
Vlaams Brabant	14	12%	24	15%	38	14%
Oost-Vlaanderen	29	24%	31	20%	60	22%
West-Vlaanderen	21	18%	34	22%	55	20%

Met 84 boekhandels is de provincie Antwerpen het sterkst vertegenwoordigd.
Eén op drie Vlaamse zelfstandige boekhandels ligt bovendien in de provincie Antwerpen. Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen volgen met respectievelijk 24% en 18% van de zelfstandige boekhandels.
In Limburg en Vlaams-Brabant is de zelfstandige boekhandel zwaar ondervertegenwoordigd.

2.3 Het aankoopbeleid van de boekhandel

Het aankoopbeleid van de boekhandel werd onderzocht door een enquête bij 41 boekhandelaars in Vlaanderen en Brussel. Ongeveer 9 op de 10 deelnemende handelszaken is een onafhankelijke boekhandel. De overige handelaars bestaan uit ketens waarbij de winkel de bestellingen beheert (4,9%) en ketens waarbij de bestellingen centraal worden beheerd (4,9%). Ongeveer de helft van de ondervraagde boekhandels beschouwt zichzelf als algemene boekhandels (48,8%), terwijl de andere helft (51,2%) een meer gespecialiseerd aanbod heeft zoals stripverhalen, kinder- en jeugdboeken en reisboeken. Deze verhoudingen kunnen verschillen van de verdeling in de Vlaamse en Brusselse boekenmarkt, waardoor de resultaten wel een algemeen beeld geven, maar niet zonder meer representatief zijn voor de hele markt.

(tabel r)

Type handelszaak	Percent
Onafhankelijke boekhandel	87,8%
Filiaal van een keten, waarbij de winkel de bestellingen beheert	4,9%
Filiaal van een keten, waarbij de keten de bestellingen beheert	4,9%
Andere	2,4%
Totaal	100,0%
Soort boekhandel	
Algemene boekhandel	48,8%
Gespecialiseerde boekhandel	51,2%
Totaal	100,0%

Een beperkt aandeel van de boekhandelaars gaf aan dat ze de verkoopprijs van boeken zelf in handen hadden. In totaal antwoordde 12.2% dat de verkoopprijs werd bepaald door de eigen zaak of filiaal. Meer dan de helft van de respondenten gaf daarentegen aan dat ze de adviesprijzen volgden van uitgevers en leveranciers (53,7%) en bij meer dan 1 op 10 werd de prijs centraal bepaald (12,2%). De boekhandelaars ervoeren daarom weinig controle over de prijs in 2016. Van de ondervraagde handelaars gaf 62.5% aan dat ze “Helemaal geen controle” ervoeren over de prijszetting van boeken. De gemiddelde score op een schaal van 1 (Helemaal geen controle) tot 10 (Volledige controle) was 2,5. De handelaars gaven dus aan dat ze in belangrijke mate verplicht zijn de algemene adviesprijs te volgen die de leverancier of uitgever hen oplegt.

(tabel s)

Hoe werd in 2016 de prijs van de boeken in uw handelszaak bepaald?	Percent
De prijs werd centraal bepaald	29,3%
De prijs werd bepaald door mijn zaak of filiaal	12,2%
De adviesprijzen werden gevolgd	53,7%
Andere	4,9%
Totaal	100,0%

Wel organiseerden de handelaars soms tijdelijke acties met kortingen op boeken voor klanten. In totaal ondernam 20% van alle ondervraagde handelaars 2 of 3 van dit soort kortingsacties in 2016. Gemiddeld werd bij de acties 11,3% korting gegeven op boeken nieuwer dan 6 maanden en 28,1% korting op boeken ouder dan 6 maanden. Desondanks, rapporteerde ook 57,5% dat ze afgelopen jaar geen enkele tijdelijke kortingsactie organiseerden. Naast deze tijdelijke acties gaf 55 % van de handelaars een permanente reductie ten opzichte van de officiële adviesprijs van de uitgever. De gemiddelde reductie op boeken nieuwer dan 6 maanden was 10,4%; de reductie op boeken ouder dan 6 maanden was gemiddeld 13,1%. Dit gebeurde, onder andere, door het gebruik van klantenkaarten of door een boeken-uitverkoop.

Als belangrijkste bron van concurrentie gaven de ondervraagde boekhandels vooral de online verkoop aan (65,9%) en de ketens van boekhandels (22,0%). Supermarkten werden in mindere mate als belangrijkste bron van concurrentie gezien (7,3%) en onafhankelijke boekhandels helemaal niet. De respondenten merkten op dat de supermarkt een belangrijke concurrent is als het gaat om directe consumentenprijs, terwijl de online verkoop vaak een verkapte korting geeft door de boeken gratis te verzenden en een dienstverlening onder de kostprijs aan te binden. Ook de gespecialiseerde boekhandels zagen vooral in de online verkoop een belangrijke concurrent voor specifieke (niche) boeken.

(tabel t)

Wie ziet u als uw belangrijkste concurrentie voor de verkoop van boeken?	Percent
Onafhankelijke boekhandels	0.0%
Ketens van boekhandels	22.0%
Online verkoop van papieren boeken (bol.com …)	65.9%
Supermarkten	7.3%
Andere	4.9%
Totaal	100.0%

Voor de leveringen van boeken werd de helft van de handelaars bevoorraad door minder dan 15 leveranciers en de helft door meer dan 15. Het gemiddeld aantal leveranciers ligt met 36 weliswaar hoger, omdat een

beperkt aantal boekhandels met meer dan 100 leveranciers samenwerkte. De belangrijkste leveranciers zijn weergegeven in tabel (u). Het percentage duidt op het aandeel van de boekhandels dat van een bepaalde leverancier afnam in 2016. De meest courante leveranciers waren Centraal Boekhuis (67,5%), DistriMedia (45,0%) en Pelckmans Distributie (40,0%). Andere distributeurs, die niet in de vragenlijst zijn opgenomen, werden door 77,5% van de respondenten aangehaald. Deze omvatten, onder andere, MDS (15,0%), Diamond Comics (verdeler van strips – 7.5%), De Eenhoorn en Ballon Media (verdelers van kinderboeken – beide 7,5%). Indien de handelaars boeken aankochten via Centraal Boekhuis, dan nam deze leverancier het merendeel van hun bestellingen in 2016 voor zijn rekening (gemiddeld 58,7% van de bestellingen bij boekhandels die aankopen via Centraal Boekhuis). Tot slot gaven quasi alle deelnemende boekhandelaars aan een korting van de leveranciers te krijgen op hun bestellingen van boeken (97,3%). De gemiddelde korting op de bestellingen bedroeg 36,9%.

(tabel u)

Vraag 11. Welke leveranciers waren dit? (meerdere antwoorden mogelijk)	Percent
DistriMedia (Lannoo)	45.0%
Centraal Boekhuis (CB)	67.5%
Agora	17.5%
L&M Books	15.0%
Pelckmans Distributie	40.0%
Andere	77.5%

Nota: het Centraal Boekhuis is een overkoepelende instantie voor meerdere leveranciers en uitgevers, waaronder ook L&M Books. Het aandeel van L&M Books is daarom mogelijk hoger dan hierboven aangegeven.

De belangrijkste bron van boekenomzet werd gerealiseerd door vaste klanten. In totaal gaf 89,7% van de ondervraagde boekhandelaars aan dat deze groep voor het grootste deel van de omzet zorgde. Op de tweede plaats staan de bibliotheken die door 7,7% van de handelaars als voornaamste bron van omzet wordt gezien. Scholen vormen voor slechts voor één filiaal (van een keten) de belangrijkste bron van inkomsten. Toch verkocht meer dan een kwart van de ondervraagde boekhandels (26,8%) in 2016 algemene boeken aan scholen. De boekenhandelaars die scholen hadden als klanten, verkochten gemiddeld genomen aan 4 à 5 scholen. Het gemiddeld aantal lagere scholen is 5,1 (met een maximum van 10); het gemiddeld aantal middelbare scholen is 4,5 (met als maximum 20). De boekhandelaars die verkochten aan lagere en/of middelbare scholen gaven ook aan welk aandeel deze verkoop had in hun omzet van boeken in 2016. Dit aandeel lag tussen 1% en 33%, met een gemiddelde van 10,7% en mediaan van 5%.

(tabel v)

Welke klanten zorgden voor de grootste omzet van uw boekenverkoop in 2016	Percent
Vaste klanten	89.7%
Sporadische klanten	0.0%
Scholen	2.6%
Bibliotheken	7.7%
Totaal	100.0%

De boekenverkoop aan openbare bibliotheken is couranter dan de verkoop aan scholen bij de ondervraagde boekhandelaars. In totaal verkocht 63,4% van de boekhandels aan bibliotheken. Deze handelaars werkten daarvoor samen met gemiddeld 6 à 7 instellingen (het gemiddelde is 6,6 en het maximum is 20). Gemiddeld nam de verkoop aan openbare bibliotheken 14,7% van de omzet in bij boekhandels die aan deze doelgroep verkochten. Het aandeel van de omzet varieerde tussen 1% en 50%, met een mediaan van 5%.

(tabel w)

Verwachte stijging of daling van onderstaande aspecten naar aanleiding van de GBP

	1 Zeker dalen	2 Eerder dalen	3 Niet dalen of stijgen	4 Eerder stijgen	5 Zeker stijgen	Totaal	Gemiddelde score
De prijs van boeken	0.0%	2.6%	82.1%	15.4%	0.0%	100%	3.1
De winst van mijn filiaal	0.0%	10.3%	51.3%	35.9%	2.6%	100%	3.3
De verkoop van boeken	0.0%	20.0%	35.0%	45.0%	0.0%	100%	3.3
Het aanbod van boeken	0.0%	12.5%	70.0%	17.5%	0.0%	100%	3.1

Met het oog op de toekomstige ontwikkelingen gaven de respondenten aan in welke mate ze denken dat de GBP een invloed zal hebben op prijs van boeken en op hun winst, verkoop en aanbod. Veruit het merendeel van de handelaars verwacht dat de boekenprijs niet zal stijgen of dalen (82,1%) en dat de winst van hun filiaal niet zal vergroten of verkleinen (51.3%). Ruim een derde van de ondervraagde handelaars verwacht echter wel dat de winst eerder zal stijgen (35,9%) of zeker zal stijgen (2,6%). De meerderheid verwacht ook dat de verkoop van boeken eerder zal stijgen naar aanleiding van de GBP (45%). Bijna drie op vier (70%) denk echter dat deze reglementering het aanbod van boeken niet zal doen stijgen of dalen.

Tot slot gaven de deelnemende boekenhandelaars nog enkele open antwoorden over de GBP en het effect ervan. Meerdere handelaars meenden dat de periode met beperkte korting voor nieuwe boeken (zes maanden) te kort is. Ze vrezen dat er na die periode alsnog een prijzenoorlog zal ontstaan waarbij een groot aantal spelers in concurrentie zal treden. Ook zagen enkele handelaars manieren waarop de GBP kan omzeild

worden, bijvoorbeeld door online aankopen gratis te verzenden of klanten “punten” te laten sparen. Tot slot wezen ze op een aantal beperkingen: Brusselse winkels zijn niet gebonden aan de reglementering, niet alle boeken vallen onder de wetgeving en er zijn verschillende uitzonderingen op vlak van korting. Een deel van de handelaars is daarentegen wel duidelijk positief over de GBP. Ze verwachten minder concurrentie op vlak van prijs en denken dat een goede service, sterke expertise en klantgerichtheid een grotere rol gaan spelen. Een handelaar uitte de hoop om door de gereglementeerde prijs opnieuw te kunnen leveren aan bibliotheken.

2.4 Het aankoopbeleid van bibliotheken

De openbare bibliotheken waarvoor data beschikbaar zijn, kochten in totaal 429.975 boeken en strips aan in 2016. Boeken namen daarbij het belangrijkste aandeel in met 388.055 exemplaren, terwijl het aantal aangekochte strips 41.920 is. De boeken aangekocht in 2016 bestaan voor bijna twee derde uit werken voor volwassenen (236 116) en ongeveer een derde uit jeugdboeken (151 939). Bij strips liggen deze verhoudingen omgekeerd. Ongeveer twee derde is gericht op jeugd (26 051) en een derde op volwassenen (15 869). Gemiddeld werden 3 386 gedrukte publicaties aangekocht per gemeente, waarvan 3 056 boeken en 330 strips. De mediaan voor het aantal aangekochte boeken is 2381 en voor het aantal gekochte strips is dit 485. Een aantal steden en gemeenten kochten meer dan 10 000 publicaties aan, zoals Leuven, Kortrijk en Knokke-Heist. Andere gemeenten in het databestand kochten minder dan 800 exemplaren, zoals Ganshoren, Voeren en Linkebeek.

(tabel x)

Aankopen in openbare bibliotheken per type materiaal en doelgroep	Aantal
Boeken voor volwassenen	236 116
Boeken voor jeugd	151 939
Totaal boeken	388 055
Strips voor volwassenen	15 869
Strips voor jeugd	26 051
Totaal strips	41 920
Totaal boeken en strips	429 975

De aangekochte boeken bestaan voor het grootste deel uit fictie (264 978), terwijl non-fictie een kleiner aandeel inneemt (123 077). De gegevens bevatten evenwel geen expliciete indeling in algemene boeken, schoolboeken of wetenschappelijke - vakinformatieve boeken. De verwachting is dat bibliotheken voor een groot deel algemene boeken aankopen, die onderhevig zijn aan de GBP.

(tabel y)

Aankopen in openbare bibliotheken per soort boek (zonder strips)	Aantal
Fictieboeken	264 978
Non-fictieboeken	123 077
Totaal	388 055

3. E-boeken

In 2016 vormen de papieren boeken- en de e-boekenverkoop samengeteld een afzet van 14,87 miljoen stuks aan een totale waarde van 192,58 miljoen euro. Van de totale Vlaamse boekenmarkt vertegenwoordigen e-boeken een aandeel van 3,1% in afzet en 2,1% in omzet. Vergelekeken met bijvoorbeeld het aandeel van 6,5% in Nederland ligt de Vlaamse verkoop van e-boeken dus significant lager.

Over 18.804 verschillende e-boekpublicaties, waarvan over gans 2016 door CB minstens één exemplaar is verdeeld, worden in totaal 459.042 e-boeken aangekocht, of gemiddeld 24 exemplaren per e-boek.

De gemiddelde prijs van een e-boek is 8,77 euro (vergeleken met 13,08 euro voor een papieren boek).

Deze cijfers omvatten enkel aankopen (tot 'eigendom') van een e-boek. De consumptie via abonnementsmodellen (en dus enkel 'toegang' het e-boek zitten niet in deze statistieken.

(tabel z)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | TOTAAL | papier + digitaal	272 220	100%	14 871 029	100%	192 578 293	100%	12,95	55	707
papieren boeken	253 416	93,1%	14 411 987	96,9%	188 551 685	97,9%	13,08	57	744
e-boeken	18 804	6,9%	459 042	3,1%	4 026 607	2,1%	8,77	24	214

Van alle e-boeken die er worden gekocht, valt 80,8% onder de literair-culturele genres. In omzet vertegenwoordigen de literair-culturele e-boeken 88% van de totale e-boekenverkoop. In afzet zelfs 91%, doordat de gemiddelde prijs van een literair-cultureel e-boek 22 cent lager ligt dan een gemiddeld e-boek. Nagenoeg alle e-boeken die in 2016 worden aangekocht zijn in het Nederlands.

(tabel aa)

	# ISBN		afzet (# stuks)		omzet (€)		prijs/ISBN	stuks/ISBN	omzet/ISBN
GfK PANEL | TOTAAL | digitaal	18 804	100%	459 042	100%	4 026 607	100%	8,77	24	214
literair-cultureel	15 186	80,8%	416 666	91%	3 562 574	88%	8,55	27	235
Nederlandstalig	18 744	99,7%	458 834	100%	4 021 879	100%	8,77	24	215

4. Samenvatting van de onderzochte parameters

Een overzicht van de resultaten van onderzochte parameters:

1. Aantallen

Het aantal ISBN's (nieuwe titels, gewijzigde herdruk of nieuwe uitgave) verschenen in het Nederlands in Vlaanderen: 15 373

Het aantal nieuwe Algemene titels (A-titels) van Vlaamse professionele uitgeverijen: 3 861

Het aantal geïmporteerde nieuwe A-titels: 7 540

Het aantal e-boeken: 18 804

Het aantal Nederlandstalige A-titels waarvan ten minste 1 exemplaar is verkocht: 106 675

Het aantal Nederlandstalige literair-culturele titels waarvan ten minste 1 exemplaar is verkocht: 58 638

Het aantal anderstalige A-titels waarvan ten minste 1 exemplaar is verkocht: 146 741

2. Afzet en omzet

De afzet van A-boeken (papier en digitaal):

papier: 14,41 miljoen stuks / digitaal: 459 042 stuks

De omzet van A-boeken (papier en digitaal):

papier: 188,55 miljoen euro / digitaal: 4,03 miljoen euro

De gemiddelde prijs van A-boeken (papier en digitaal):

papier : 13,08 euro / digitaal : 8,77 euro

Het aandeel van kanalen in afzet en omzet A-boeken:

boekhandelketens: 56,2% (afzet) en 62,9% (omzet),

zelfstandige boekhandelaar: 3,3% (afzet) en 4,2% (omzet),

entertainment specialisten: 6,9% (afzet) en 5,2% (omzet),

grootdistributie: 19,9% (afzet) en 10,4% (omzet),

internetverkopers: 13,8% (afzet) en 17,4% (omzet)

Het aandeel A-boeken van Vlaamse auteurs binnen de totale Vlaamse boekenomzet: 37%

3. Aantal boekhandels en openbare bibliotheken

Het aantal verkooppunten boekhandels en openbare bibliotheken:

276 boekhandels en x aantal bibliotheken

Het aantal lokale boekhandels: 120

Het aantal lokale boekhandels per provincie/gemeente:

Antwerpen: 40,

Brussel-Hoofdstad: 8,

Limburg: 9,

Vlaams-Brabant: 14,

Oost-Vlaanderen: 29,

West-Vlaanderen: 21

4. Aantal/aanbod uitgevers en importeurs

Het aantal professionele uitgevers en importeurs:

1 037 Vlaamse uitgeverijen, waarvan 129 professionele uitgeverijen.

De jaarproductie aan nieuwe titels: 17 060

De jaarproductie aan nieuwe literair-culturele titels: 9 898

Het gemiddeld aantal Vlaamse auteurs per uitgever/importeur: 55

5. Beschikbaarheid in de boekhandel

Het aandeel Nederlandstalige titels: 63,4%

Het aandeel literair-culturele titels: 54,9%

Het gemiddeld aantal exemplaren per verkochte titel: 66

Het aandeel titels ouder dan 6 maanden: 81,1%

6. Aankoopbeleid boeken in de boekhandel en openbare bibliotheken

Het aantal bestellingen:

Boekhandels: *zie de verkoopcijfers.*

Bibliotheken: 388 055 boeken en 41 920 strips

(bij de bibliotheken waarvoor gegevens beschikbaar zijn)

Het aantal nieuwe titels, aantal exemplaren per titel: 13 012

Het aandeel literair-culturele titels in aankopen, aantal exemplaren per titel:

70 481 in totaal, 63 exemplaren per titel

Het aantal leveranciers: mediaan: 15 / gemiddelde: 36

De korting per leverancier: gemiddeld 36,9%.

III. Bijlagen

I. Afbakening literair-culturele genres

200 KINDERBOEKEN ALGEMEEN	Kindertitels
210 NON-FICTIE KINDERBOEKEN (< 12 JAAR)	Kindertitels
211 COMPUTERBOEKEN (< 12 JAAR)	Kindertitels
212 GESCHIEDENIS (< 12 JAAR)	Kindertitels
213 GEZONDHEID (< 12 JAAR)	Kindertitels
214 HOBBYBOEKEN (< 12 JAAR)	Kindertitels
216 KOOKBOEKEN (< 12 JAAR)	Kindertitels
217 KUNST EN CULTUUR (< 12 JAAR)	Kindertitels
218 MENS EN MAATSCHAPPIJ (< 12 JAAR)	Kindertitels
219 MOPPEN EN RAADSELS (< 12 JAAR)	Kindertitels
221 MUZIEK (< 12 JAAR)	Kindertitels
222 NASLAGWERKEN, WOORDENBOEK, ATLAS (< 12 JAAR)	Kindertitels
223 NATUUR, PLANT, DIER (< 12 JAAR)	Kindertitels
224 RELIGIE EN KINDERBIJBELS (< 12 JAAR)	Kindertitels
225 RUIMTE EN STERRENKUNDE (< 12 JAAR)	Kindertitels
226 SEKSUALITEIT/VOORLICHTING (< 12 JAAR)	Kindertitels
227 SINTERKLAAS- EN KERSTBOEKEN (< 12 JAAR)	Kindertitels
228 SPEEL- EN LEERBOEKEN (< 12 JAAR)	Kindertitels
229 SPORT, SPEL (< 12 JAAR)	Kindertitels
231 TECHNIEK (< 12 JAAR)	Kindertitels
232 WERELDORIËNTATIE, LANDEN, VOLKEREN (< 12 JAAR)	Kindertitels
240 NON-FICTIE KINDERBOEKEN (> 12 JAAR)	Kindertitels
241 COMPUTERBOEKEN (> 12 JAAR)	Kindertitels
242 GESCHIEDENIS (> 12 JAAR)	Kindertitels
243 GEZONDHEID (> 12 JAAR)	Kindertitels
244 HOBBYBOEKEN (> 12 JAAR)	Kindertitels
246 KOOKBOEKEN (> 12 JAAR)	Kindertitels
247 KUNST EN CULTUUR (> 12 JAAR)	Kindertitels
248 MENS EN MAATSCHAPPIJ (> 12 JAAR)	Kindertitels
249 MUZIEK (> 12 JAAR)	Kindertitels
251 MOPPEN EN RAADSELS (> 12 JAAR)	Kindertitels

252 NASLAGWERKEN, WOORDENBOEK, ATLAS (> 12 JAAR)	Kindertitels
253 NATUUR, PLANT, DIER (> 12 JAAR)	Kindertitels
254 RUIMTE EN STERRENKUNDE (> 12 JAAR)	Kindertitels
255 SEKSUALITEIT/VOORLICHTING (> 12 JAAR)	Kindertitels
256 SPORT, SPEL (> 12 JAAR)	Kindertitels
257 TECHNIEK (> 12 JAAR)	Kindertitels
258 WERELDORIËNTATIE, LANDEN, VOLKEREN (> 12 JAAR)	Kindertitels
259 WETENSCHAP (> 12 JAAR)	Kindertitels
270 KINDERBOEKEN DIVERSEN	Kindertitels
271 PEUTERBOEKEN	Kindertitels
272 KLEUTERBOEKEN	Kindertitels
273 PRENTENBOEKEN (< 6 JAAR)	Kindertitels
274 PRENTENBOEKEN (> 6 JAAR)	Kindertitels
275 RIJMPJES, VERSJES, LIEDJES	Kindertitels
276 UITKLAPBOEKEN	Kindertitels
277 VERHALEN EN SPROOKJES	Kindertitels
280 FICTIE KINDER- EN JEUGDBOEKEN ALGEMEEN	Kindertitels
281 FICTIE 4 6 JAAR	Kindertitels
282 FICTIE 7 9 JAAR	Kindertitels
283 FICTIE 10 12 JAAR	Kindertitels
284 FICTIE 13 15 JAAR	Kindertitels
285 FICTIE 15+	Kindertitels
286 MOEILIJK LEZEN	Kindertitels
287 LEREN LEZEN	Kindertitels
290 POËZIE KINDEREN EN JONGEREN ALGEMEEN	Kindertitels
291 POËZIE 6 9 JAAR	Kindertitels
292 POËZIE 10 12 JAAR	Kindertitels
293 POËZIE 13- 15 JAAR	Kindertitels
294 POËZIE 15 JAAR EN OUDER	Kindertitels
300 FICTIE, NON-FICTIE LITERAIR ALGEMEEN	Literaire titels
301 LITERAIRE ROMAN, NOVELLE	Literaire titels
302 VERTAALDE LITERAIRE ROMAN, NOVELLE	Literaire titels
303 VERHALENBUNDELS	Literaire titels
304 VERTAALDE VERHALENBUNDELS	Literaire titels
305 LITERAIRE THRILLER	Literaire titels

306 POËZIE	Literaire titels
307 TONEEL-, THEATER- EN FILMTEKSTEN, OOK SCENARIO'S	Literaire titels
308 KLASSIEKE OUDHEID (TEKSTEN)	Literaire titels
309 BLOEMLEZINGEN	Literaire titels
310 POCKETS ALGEMEEN	Literaire titels
311 POCKETS LITERAIRE FICTIE	Literaire titels
312 POCKETS POPULAIRE FICTIE	Literaire titels
313 POCKETS SPANNING	Literaire titels
314 POCKETS NON-FICTIE	Literaire titels
315 VERTAALDE POCKETS	Literaire titels
320 LITERAIRE NON-FICTIE ALGEMEEN	Literaire titels
321 BIOGRAFIEËN LITERAIRE AUTEURS	Literaire titels
322 BRIEFWISSELINGEN LITERAIRE AUTEURS	Literaire titels
323 LITERAIRE ESSAYS	Literaire titels
324 LITERAIRE TIJDSCHRIFTEN	Literaire titels
325 GEBUNDELDE LITERAIRE COLUMNS	Literaire titels
330 SPANNENDE BOEKEN ALGEMEEN	Literaire titels
331 DETECTIVE	Literaire titels
332 THRILLER	Literaire titels
333 SCIENCE FICTION	Literaire titels
334 FANTASY	Literaire titels
335 GRIEZEL- EN SPOOKVERHALEN, HORROR	Literaire titels
336 AVONTURENROMAN	Literaire titels
337 OORLOGS- EN VERZETSROMAN	Literaire titels
338 SPIONAGEROMAN	Literaire titels
339 TRUE CRIME	Literaire titels
340 POPULAIRE FICTIE ALGEMEEN	Literaire titels
341 ESOTERISCHE EN SPIRITUELE ROMAN	Literaire titels
342 HISTORISCHE ROMAN (POPULAIR)	Literaire titels
343 ROMANTIEK	Literaire titels
344 STREEK- EN FAMILIEROMANS	Literaire titels
345 VOLKSSPROOKJES, SAGEN EN LEGENDEN	Literaire titels
350 FICTIE OVERIG ALGEMEEN	Literaire titels
401 GEBUNDELDE COLUMNS EN INTERVIEWS	Literaire titels
402 WAARGEBEURDE VERHALEN	Literaire titels

640 KUNST ALGEMEEN	Overige culturele titels
641 BIOGRAFIEËN VAN KUNSTENAARS	Overige culturele titels
642 MONOGRAFIE (KUNST)	Overige culturele titels
643 MUSEUMGIDS	Overige culturele titels
644 TENTOONSTELLINGSCATALOGUS	Overige culturele titels
645 ANTIEK	Overige culturele titels
646 BEELDENDE KUNST	Overige culturele titels
647 BEELDENDE KUNSTTECHNIEKEN	Overige culturele titels
648 BOUWKUNST, ARCHITECTUUR	Overige culturele titels
649 ICONOLOGIE	Overige culturele titels
651 KUNSTTHEORIE	Overige culturele titels
652 FOTOGRAFIE, FILM, VIDEO ALS KUNSTVORMEN	Overige culturele titels
653 FOTOBOEKEN	Overige culturele titels
654 KUNSTGESCHIEDENIS	Overige culturele titels
655 TOEGEPASTE KUNST	Overige culturele titels
656 VORMGEVING EN DESIGN	Overige culturele titels
657 MUSEUMSTUDIES	Overige culturele titels
658 KUNSTBELEID- EN MANAGEMENT	Overige culturele titels
660 MUZIEK ALGEMEEN	Overige culturele titels
661 BIOGRAFIEËN VAN MUSICI	Overige culturele titels
662 MUZIEKGESCHIEDENIS	Overige culturele titels
663 MUZIEKTHEORIE	Overige culturele titels
664 MUZIEKWETENSCHAP	Overige culturele titels
665 MUZIEK KLASSIEK	Overige culturele titels
666 MUZIEK POPULAIR	Overige culturele titels
667 MUZIEKINSTRUMENTEN EN TECHNIEK	Overige culturele titels
668 BLADMUZIEK	Overige culturele titels
669 NASLAGWERKEN (MUZIEK)	Overige culturele titels
670 THEATER-, FILM- EN TELEVISIEWETENSCHAP ALGEMEEN	Overige culturele titels
671 BIOGRAFIEËN PODIUMKUNSTEN	Overige culturele titels
672 BIOGRAFIEËN FILM EN TELEVISIE	Overige culturele titels
673 RADIO	Overige culturele titels
674 FILM EN TELEVISIE	Overige culturele titels
675 TONEEL EN THEATERDANS	Overige culturele titels
676 THEATERGESCHIEDENIS	Overige culturele titels

677 THEATERTHEORIE EN -TECHNIEK	Overige culturele titels
680 GESCHIEDENIS ALGEMEEN	Overige culturele titels
681 HISTORISCHE BIOGRAFIEËN	Overige culturele titels
682 ARCHEOLOGIE	Overige culturele titels
683 OUDHEID (TOT 500)	Overige culturele titels
684 MIDDELEEUWEN (500-1500)	Overige culturele titels
685 NIEUWE GESCHIEDENIS (1500-1870)	Overige culturele titels
686 MODERNE GESCHIEDENIS (1870-HEDEN)	Overige culturele titels
687 THEORETISCHE GESCHIEDENIS	Overige culturele titels
688 VADERLANDSE GESCHIEDENIS	Overige culturele titels
689 OORLOG EN VREDE	Overige culturele titels
691 EUROPESE OVERZEESE EXPANSIE	Overige culturele titels
692 NIET-WESTERSE GESCHIEDENIS	Overige culturele titels
693 REGIONALE EN STADSGESCHIEDENIS	Overige culturele titels
694 CULTUUR- EN MENTALITEITSGESCHIEDENIS	Overige culturele titels
695 MAATSCHAPPIJGESCHIEDENIS	Overige culturele titels
696 SOCIAAL ECONOMISCHE GESCHIEDENIS	Overige culturele titels
697 POLITIEKE GESCHIEDENIS + INTERNATIONALE BETREKKINGEN	Overige culturele titels
698 KONINGSHUIZEN	Overige culturele titels
699 ALGEMENE JAARBOEKEN (GESCHIEDENIS)	Overige culturele titels
700 THEOLOGIE ALGEMEEN	Overige culturele titels
701 BIJBELS	Overige culturele titels
702 BIJBELSE HANDBOEKEN	Overige culturele titels
703 BIJBELWETENSCHAPPEN	Overige culturele titels
704 KERK- EN DOGMENGESCHIEDENIS	Overige culturele titels
705 GODSDIENSTWIJSBEGEERTE EN ETHIEK	Overige culturele titels
706 GODSDIENSTWETENSCHAPPEN	Overige culturele titels
707 GELOOFSOPBOUW	Overige culturele titels
708 GODSDIENSTIGE MYSTIEK	Overige culturele titels
709 KERKBOEKEN/GEBEDENBOEKEN, PSALMEN- EN GEZANGBUNDELS	Overige culturele titels
711 PASTORAAT	Overige culturele titels
712 ZENDING/EVANGELISATIE	Overige culturele titels
713 RELIGIEUZE CADEAUBOEKJES	Overige culturele titels
714 RELIGIEUZE POËZIE	Overige culturele titels
715 HUMANISTIEK	Overige culturele titels

716 JODENDOM	Overige culturele titels
717 ISLAM	Overige culturele titels
718 OOSTERSE RELIGIES WAARONDER BOEDDHISME EN HINDOEÏSME	Overige culturele titels
719 OVERIGE RELIGIES	Overige culturele titels
730 FILOSOFIE ALGEMEEN	Overige culturele titels
731 BIOGRAFIEËN OVER FILOSOFEN	Overige culturele titels
732 GESCHIEDENIS VAN DE FILOSOFIE	Overige culturele titels
733 THEORETISCHE FILOSOFIE	Overige culturele titels
734 PRAKTISCHE FILOSOFIE	Overige culturele titels
735 SOCIALE FILOSOFIE	Overige culturele titels
736 CULTUURFILOSOFIE	Overige culturele titels
737 SOCIALE KENNISTHEORIE & ETHIEK	Overige culturele titels
738 WETENSCHAPSFILOSOFIE, LOGICA EN KENTHEORIE	Overige culturele titels
739 OOSTERSE FILOSOFIE	Overige culturele titels
740 MENS EN MAATSCHAPPIJ ALGEMEEN	Overige culturele titels

I. Lijst zelfstandige boekverkopers / filialen Boekhandelketens

Provincie Antwerpen:

Acco Antwerpen	Antwerpen	AW	k	Studieboeken
De Slegte	Antwerpen	AW	k	A-boekhandel (+2dehands)
De Slegte	Mechelen	AW	k	A-boekhandel (+2dehands)
Fnac Antwerpen	Antwerpen	AW	k	A-boekhandel
Fnac Wijnegem	Wijnegem	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Aartselaar	Aartselaar	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Antwerpen	Antwerpen	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Antwerpen Century Center	Antwerpen	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Asse	Asse	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Berlaar	Berlaar	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Boom	Boom	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Bornem	Bornem	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Brasschaat	Brasschaat	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Duffel	Duffel	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Edegem	Edegem	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Ekeren	Ekeren	AW	k	A-boekhandel

Standaard Boekhandel Essen	Essen	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Geel	Geel	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Heist-Op-Den-Berg	Heist-Op-Den-Berg	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Herentals	Herentals	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Hoogstraten	Hoogstraten	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Kalmthout	Kalmthout	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Kapellen	Kapellen	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Kontich	Kontich	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Lier	Lier	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Malle	Malle	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Mechelen	Mechelen	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Mechelen-Campus De Vest	Mechelen	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Merksem	Merksem	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Mol	Mol	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Mortsel	Mortsel	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Olen	Olen	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Oud-Turnhout	Oud-Turnhout	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Putte	Putte	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Schelle	Schelle	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Schilde	Schilde	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Schoten	Schoten	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Stabroek	Stabroek	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Turnhout	Turnhout	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Westerlo	Westerlo	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Wijnegem	Wijnegem	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Willebroek	Willebroek	AW	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Wilrijk	Wilrijk	AW	k	A-boekhandel
Standaard Student Shop Campus Antwerpen	Antwerpen	AW	k	Studieboeken
Alta Via	Antwerpen	AW	z	Reisboeken
Athena	Kontich	AW	z	A-boekhandel
Boefjes en Prinsessen	Mechelen	AW	z	Kinderboeken
Boekenhof	Aartselaar	AW	z	A-boekhandel
Boekenmarkt De Markies	Antwerpen	AW	z	A-boekhandel
Boekhandel Van Sande	Herentals	AW	z	A-boekhandel
Bogerd Martin - Maritieme Boekhandel	Antwerpen	AW	z	Kaarten

Booking Plus	Berchem	AW	z	Pers en boeken
Buchbar	Antwerpen	AW	z	A-boekhandel
Buddy's	Lier	AW	z	Stripwinkel
Copyright	Antwerpen	AW	z	Kunstboeken
Cronopio	Antwerpen	AW	z	A-boekhandel
De Boekanier	Lier	AW	z	A-boekhandel
De Boekuil	Mortsel	AW	z	A-boekhandel
De Clerck	Weelde	AW	z	Schoolboeken
De Groene Waterman	Antwerpen	AW	z	A-boekhandel
De Kleine Prins	Deurne	AW	z	Pers en boeken
De Oude Linden	Westerlo	AW	z	Abdijboekhandel
De Stripkever	Mechelen	AW	z	Stripwinkel
De Zondvloed (Mechelen)	Mechelen	AW	z	A-boekhandel
Erik Tonen Books	Antwerpen	AW	z	Antiquariaat
Essen Press	Essen	AW	z	Pers en boeken
Het Voorwoord	Heist-op-den-Berg	AW	z	A-boekhandel
In den Olifant	Antwerpen 1	AW	z	Kinderboeken
Jobart	Geel	AW	z	Stripwinkel
Kartonnen Dozen	Antwerpen	AW	z	A-boekhandel
Lammens	Berchem	AW	z	Pers en boeken
Managementbib	Wilrijk	AW	z	Studieboeken
Mekanik	Antwerpen	AW	z	Stripwinkel
Pardoes	Mechelen	AW	z	Kinderboeken
Rhombus	Deurne	AW	z	Schoolboeken
Salvator	Mechelen	AW	z	A-boekhandel
Star Books	Antwerpen	AW	z	Comic Books en kinderboeken
Stripwinkel Alex	Berchem	AW	z	Stripwinkel
Stripwinkel Beo	Antwerpen	AW	z	Stripwinkel
't Stad Leest	Antwerpen	AW	z	A-boekhandel
't Vlaams Stripcentrum	Wilrijk	AW	z	Stripwinkel
Tistjen Dop	Turnhout	AW	z	Stripwinkel
Zebra / Zwartwit	Mol	AW	z	A-boekhandel

Brussel-Hoofdstad:

Fnac Brussel	Brussel	BX	k	A-boekhandel

Fnac Toison d'Or	Elsene	BX	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Brussel	Brussel 1	BX	k	A-boekhandel
Standaard Student Shop Campus Brussel	Brussel	BX	k	Studieboeken
Anticyclone des Açores	Brussel	BX	z	Reisboeken
Cook & Book	Sint-Lambrechts-Woluwe	BX	z	A-boekhandel
Filigranes	Brussel	BX	z	A-boekhandel
Guimard Bookshop	Brussel	BX	z	A-boekhandel
Het B-gevaar	Brussel	BX	z	Stripwinkel
Passa Porta Bookshop	Brussel	BX	z	A-boekhandel
Sterling Books	Brussel	BX	z	A-Boekhandel (ENG)
Waterstones Booksellers	Brussel	BX	z	A-boekhandel

Provincie Vlaams-Brabant:

Acco Leuven	Leuven	VB	k	Studieboeken
De Slegte	Leuven	VB	k	A-boekhandel (+2dehands)
Fnac Leuven	Leuven	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Aarschot	Aarschot	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Diest	Diest	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Dilbeek	Dilbeek	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Grimbergen	Grimbergen	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Haacht	Haacht	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Halle	Halle	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Kortenberg	Kortenberg	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Landen	Landen	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Lennik	Lennik	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Leuven	Leuven	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Leuven Diestsestraat	Leuven	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Liedekerke	Liedekerke	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Londerzeel	Londerzeel	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Meise	Meise	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Merchtem	Merchtem	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Overijse	Overijse	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Scherpenheuvel	Scherpenheuvel	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Tervuren	Tervuren	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Tienen	Tienen	VB	k	A-boekhandel

Standaard Boekhandel Tremelo	Tremelo	VB	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Vilvoorde	Vilvoorde	VB	k	A-boekhandel
9 levens	Halle	VB	z	Stripwinkel
Barbóék	Leuven	VB	z	A-boekhandel
Boekarest	Leuven	VB	z	A-boekhandel
Bookshop Mia	Opwijk	VB	z	Pers en boeken
De Kelle	Overijse	VB	z	Pers en boeken
De Kleine Johannes	Leuven	VB	z	Kinderboeken
Gobelijn Strips	Leuven	VB	z	Stripwinkel en kinderboeken
Het Besloten Land - Hybrik	Leuven	VB	z	Stripwinkel
Jeukiboe	Asse	VB	z	Pers en boeken
Peeters Boekhandel	Leuven	VB	z	Studieboeken
Penguin Village	Leuven	VB	z	Stripwinkel
Philbo	Vilvoorde	VB	z	Pers en boeken
Plato	Leuven	VB	z	A-boekhandel
Plato (Tienen)	Tienen	VB	z	A-boekhandel

Provincie West-Vlaanderen:

Acco Brugge (Vives)	Brugge	WV	k	Studieboeken
Acco Kortrijk	Kortrijk	WV	k	Studieboeken
Fnac Brugge	Brugge	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Blankenberge	Blankenberge	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Bredene	Bredene	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Brugge Stationsplein	Brugge	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Brugge Steenstraat	Brugge	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Brugge Vlamingstraat	Brugge	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel De Panne	De Panne	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Diksmuide	Diksmuide	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Gistel	Gistel	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Ieper	Ieper	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Izegem	Izegem	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Knokke-Heist	Knokke-Heist	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Koksijde	Koksijde	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Kortrijk	Kortrijk	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Kortrijk-Campus	Kortrijk	WV	k	A-boekhandel

Standaard Boekhandel Kuurne	Kortrijk	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Menen	Menen	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Middelkerke	Middelkerke	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Nieuwpoort	Nieuwpoort	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Oostende	Oostende	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Oostende Vlaanderenstraat	Oostende	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Oostkamp	Oostkamp	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Poperinge	Poperinge	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Roeselare	Roeselare	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Shopping K	Kortrijk	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Sint-Andries	Sint-Andries	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Tielt	Tielt	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Torhout	Torhout	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Veurne	Veurne	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Waregem	Waregem	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Wevelgem	Wevelgem	WV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Zwevegem	Zwevegem	WV	k	A-boekhandel
Blitz Videotheek	Waregem	WV	z	Stripwinkel
Boekenwolf	Kortrijk	WV	z	Stripwinkel
Bonte	Sint-Michiels-Brugge	WV	z	Stripwinkel
Brugse Boekhandel	Brugge	WV	z	A-boekhandel
BVBA Depuydt	Ieper	WV	z	Pers en boeken
Corman by Filigranes	Knokke-Heist	WV	z	A-boekhandel
Corman Oostende	Oostende	WV	z	A-boekhandel
De Boekenwolf	Kortrijk	WV	z	A-boekhandel / Strips
De Reyghere Boekhandel	Brugge	WV	z	A-boekhandel
De Reyghere Reisboekhandel	Brugge	WV	z	Reisboeken
De Striep	Brugge	WV	z	Stripwinkel
De Striep	Oostende	WV	z	Stripwinkel
De Zondvloed (Roeselare)	Roeselare	WV	z	A-boekhandel
Etiket	Deerlijk	WV	z	Kinderboeken
Jeukiboek	Zedelgem	WV	z	A-boekhandel
Komma in de lucht	Kortrijk	WV	z	Stripwinkel
Platevoet	Veurne	WV	z	A-boekhandel
Raaklijn	Brugge	WV	z	A-boekhandel

Theoria	Kortrijk	WV	z	A-boekhandel
Toeteloet	Waregem	WV	z	Kinderboeken
Unex Press & Books	Oostduinkerke	WV	z	Pers en boeken

Provincie Oost-Vlaanderen:

Acco Gent	Gent	OV	k	Studieboeken
De Slegte	Gent	OV	k	A-boekhandel (+2dehands)
Fnac Gent	Gent	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Aalst	Aalst	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Aalter	Aalter	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Beveren-Waas	Beveren-Waas	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Brakel	Brakel	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel centraal	Sint-Niklaas	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel De Pinte	De Pinte	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Dendermonde	Dendermonde	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Eeklo	Eeklo	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Gent Campus Kouter AHS	Gent	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Gent-Sint-Baafs	Gent	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Gent-Zuid	Gent	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Geraardsbergen	Geraardsbergen	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Lochristi	Lochristi	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Lokeren	Lokeren	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Maldegem	Maldegem	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Mariakerke	Mariakerke	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Merelbeke	Merelbeke	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Ninove	Ninove	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Oudenaarde	Oudenaarde	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Ronse	Ronse	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Sint-Niklaas	Sint-Niklaas	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Stekene	Stekene	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Temse	Temse	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Wetteren	Wetteren	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel WSC	Sint-Niklaas	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Zele	Zele	OV	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Zelzate	Zelzate	OV	k	A-boekhandel

Standaard Boekhandel Zottegem	Zottegem	OV	k	A-boekhandel
Adhemar	Gent	OV	z	Stripwinkel
Altiplano	Gent	OV	z	Reisboeken
Atlantis	Oudenaarde	OV	z	Stripwinkel
Atlas & Zanzibar	Gent	OV	z	Reisboeken
Atlas & Zanzibar	Sint-Denijs Westrem	OV	z	Reisboeken
Beatrijs	Oudenaarde	OV	z	A-boekhandel
bOEk&kOEk	Erembodegem	OV	z	Kinderboeken
Boeket / Vermeire	Hamme	OV	z	Pers en boeken / Stripwinkel
Boekhandel Braeckman	Brakel	OV	z	A-boekhandel
Copyright	Gent	OV	z	Kunstboeken
De Kaft	Gent	OV	z	A-boekhandel
De Speelfontein	Gent	OV	z	Kinderboeken
De Wase Boekhandel	Sint-Niklaas	OV	z	A-boekhandel
Epic Strips	Gent	OV	z	Stripwinkel
Hermelijn	Aalst	OV	z	Stripwinkel
Het Gebroken zwaard	Beveren	OV	z	Stripwinkel
Koeritza	Aalst	OV	z	Stripwinkel
Letters & Co	Deinze	OV	z	A-boekhandel
Limerick	Gent	OV	z	A-boekhandel
Paard van Troje	Gent	OV	z	A-boekhandel
Peter Pan	Ronse	OV	z	A-boekhandel
Pierke	Gent	OV	z	Stripwinkel (2de hands)
Poëziecentrum	Gent	OV	z	Poëzie
Stripwinkel De Poort	Gent	OV	z	Stripwinkel
't Oneindige Verhaal	Sint-Niklaas	OV	z	A-boekhandel
Tamboek	Aalst	OV	z	Kinderboeken
Verhalenhuis (iBoeks)	Ledeberg (Gent)	OV	z	Kinderboeken
Walry	Gent	OV	z	A-boekhandel
World's End Comics	Gent	OV	z	Stripwinkel

Provincie Limburg:

Standaard Boekhandel Beringen	Beringen	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Bilzen	Bilzen	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Bree	Bree	LI	k	A-boekhandel

Standaard Boekhandel Genk	Genk	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Hasselt	Hasselt	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Hasselt Campus PXL	Hasselt	LI	k	Studieboeken
Standaard Boekhandel Houthalen-Helchteren	Houthalen-Helchteren	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Lanaken	Lanaken	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Leopoldsburg	Leopoldsburg	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Lommel	Lommel	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Maaseik	Maaseik	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Maasmechelen	Maasmechelen	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Neerpelt	Neerpelt	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Peer	Peer	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Sint-Truiden	Sint-Truiden	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Tessenderlo	Tessenderlo	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Tongeren	Tongeren	LI	k	A-boekhandel
Standaard Boekhandel Zonhoven	Zonhoven	LI	k	A-boekhandel
Archonia	Diepenbeek	LI	z	Stripwinkel
Bloomie's Stripwinkel	Genk	LI	z	Stripwinkel
Boehandel Somi	Beringen	LI	z	Pers en boeken
Boehandel Somi	Neerpelt	LI	z	Pers en boeken
Boehandel Somi	Zonhoven	LI	z	Pers en boeken
Grim	Hasselt	LI	z	A-boekhandel
Malpertuis	Genk	LI	z	A-boekhandel
Van Venckenray	Maaseik	LI	z	Pers en boeken
Wonderland Stripwinkel	Hasselt	LI	z	Stripwinkel

II. Lijst deelnemende retailers GfK Panelmarkt

Online:

ECI.be

Collishop

Amazon.de

Proxis.be

Bol.com

Zelfstandige boekhandels:

De Groene Waterman	Antwerpen
Brugse Boekhandel	Brugge
De Reyghere Boekhandel	Brugge
De Reyghere Reisboekhandel	Brugge
Passa Porta Bookshop	Brussel
Malpertuis	Genk
Atlas & Zanzibar	Gent
Paard van Troje	Gent
Poëziecentrum	Gent
Het Voorwoord	Heist-op-den-Berg
Corman by Filigranes	Knokke-Heist
Verhalenhuis (iBoeks)	Ledeberg (Gent)
Boekarest	Leuven
De Zondvloed (Mechelen)	Mechelen
Salvator	Mechelen
De Boekuil	Mortsel
Corman Oostende	Oostende
Beatrijs	Oudenaarde
De Zondvloed (Roeselare)	Roeselare

Atlas & Zanzibar	Sint-Denijs Westrem
't Oneindige Verhaal	Sint-Niklaas

Grootdistributie:

Carrefour

Colruyt

Cora

Trafic

Kruidvat

Suprabazar

Makro

Entertainment specialisten:

Bart Smit

Toychamp

Dreamland

Media Markt

Fun

Boekhandelketens:

Fnac

Standaard Boekhandel

Boekenvoordeel

III. Vragenlijst aankoopbeleid boekhandels

Introductie

Beste boekhandelaar,

Alvast erg bedankt voor uw interesse in deze studie in het kader van de gereglementeerde boekenprijs. Deze vragenlijst gaat over de **aankoop en verkoop** van boeken in uw handelszaak. Als u hiervan niet op de hoogte bent, vragen we u vriendelijk deze vragenlijst door te sturen naar de meest geschikte collega.

Alle vragen in dit onderzoek gaan over uw aankoop en verkoop van boeken in het voorgaande jaar **2016**.

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door GfK in opdracht van het Departement Cultuur, Jeugd en Media van de Vlaamse overheid. U vind de opdrachtbrief met meer details online.

De vragenlijst duurt ongeveer 5 minuten om in te vullen. Graag ontvangen we via e-mail uw ingevulde vragenlijst. Indien u dit verkiest, kunnen we deze vragen ook telefonisch met u overlopen na afspraak via mail (boekenprijs@gfk.com).

Over uw handelszaak

Vraag 1. Uw handelszaak is?

- o Een onafhankelijke boekhandel
- o Een filiaal van een keten, waarbij de **winkel** de bestellingen beheert
- o Een filiaal van een keten, waarbij de **keten** de bestellingen beheert
- o Andere, namelijk ……..

Vraag 2. Is uw zaak een algemene boekhandel of is ze gespecialiseerd in een bepaald assortiment?

- o Een algemene boekhandel
- o Een gespecialiseerde boekhandel, namelijk gespecialiseerd in ……..

Vraag 3. Wat is uw professionele functie?

- o Eigenaar
- o Filiaalbeheerder
- o Aankoopverantwoordelijke
- o Ik heb een andere functie, namelijk ……..

Schat voor de hele vragenlijst steeds de situatie in zoals ze vorig jaar (in **2016**) was. Met boeken bedoelen we in deze vragenlijst uitsluitend **algemene boeken** (A-boeken), **geen** schoolboeken (S-boeken) of wetenschappelijke boeken (W-boeken).

Uw prijszetting

Vraag 4. Hoe werd in 2016 de prijs van de boeken in uw handelszaak bepaald?

- ○ De prijs werd centraal bepaald
- ○ De prijs werd bepaald door mijn zaak of filiaal
- ○ Andere, namelijk ……...

Vraag 5. In welke mate ervoer u controle over de prijszetting van boeken in 2016? *U kan antwoorden op een schaal van 1 (helemaal geen controle) tot 10 (volledige controle)*

1 Helemaal geen controle	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Volledige controle
○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

Vraag 6. Hoeveel keer organiseerde uw boekhandel in 2016 **tijdelijke acties met kortingen** op boeken voor klanten?

……. keer

Vraag 7. Hoeveel **procent korting** gaf u gemiddeld bij deze tijdelijke acties in 2016?

……. procent korting op boeken **nieuwer dan 6 maanden**

……. procent korting op boeken **ouder dan 6 maanden**

Vraag 8. Naast deze tijdelijke acties, konden boekhandels ook een permanente reductie geven ten opzichte van de officiële adviesprijs van de uitgever. Hoeveel **procent permanente reductie** gaf u gemiddeld in 2016? *(vul 0 in indien u de adviesprijs van de uitgever volgde)*

……. procent korting op boeken **nieuwer dan 6 maanden**

……. procent korting op boeken **ouder dan 6 maanden**

Vraag 9. Wie ziet u als uw **belangrijkste concurrentie** voor de verkoop van boeken?

- ○ Onafhankelijke boekhandels
- ○ Ketens van boekhandels
- ○ Online verkoop van papieren boeken (bol.com …)
- ○ Supermarkten
- ○ Andere, namelijk ……...

Uw leveranciers

Vraag 10. Hoeveel leveranciers van boeken had uw handelszaak in 2016?

……. leveranciers

Vraag 11. Welke leveranciers waren dit? Geef, indien mogelijk, ook het percentage aan van uw boekbestellingen voor elke leverancier in 2016

Leverancier *(u kan meerdere antwoorden selecteren.)*	Percentage van uw bestellingen
○ DistriMedia (Lannoo)	…… procent
○ Centraal Boekhuis (CB)	…… procent
○ Agora	…… procent
○ L&M Books	…… procent
○ Pelckmans Distributie	…… procent
○ Andere, namelijk …….. ……..	…… procent

Vraag 12. Gemiddeld genomen, hoeveel **procent korting** op uw bestellingen van boeken kreeg u van uw leveranciers in 2016? *(schat de gemiddelde korting over alle leveranciers)*

……. procent korting

Uw verkoop

Vraag 13. Welke klanten zorgden voor de grootste omzet van uw boekenverkoop in 2016? *(Kies de belangrijkste groep)*

- ○ Vaste klanten
- ○ Sporadische klanten
- ○ Scholen
- ○ Bibliotheken
- ○ Andere groep van klanten, namelijk ……..

Vraag 14. Verkocht uw handelszaak algemene boeken (dus niet louter schoolboeken of wetenschappelijk boeken) aan **lagere of middelbare scholen** in 2016?

- ○ Ja
- ○ Neen (ga naar vraag 17)

Vraag 15. Indien ja, aan hoeveel scholen? *(schat het aantal klanten)*

…… **lagere** scholen

…… **middelbare** scholen

Vraag 16. Welk aandeel hadden **lagere en middelbare scholen** in de totale omzet van boeken in uw handelszaak in 2016?

…… procent van de omzet

Vraag 17. Verkocht uw handelszaak boeken aan **openbare bibliotheken** in 2016?

- ○ Ja
- ○ Neen (ga naar vraag 20)

Vraag 18. Indien ja, aan hoeveel openbare bibliotheken? *(schat het aantal)*

…… bibliotheken

Vraag 19. Welk aandeel hadden **openbare bibliotheken** in de totale omzet van boeken in uw handelszaak in 2016?

…… procent van de omzet

De gereglementeerde boekenprijs

Vraag 20. Denkt u dat **door de gereglementeerde boekenprijs,** ingevoerd sinds 1 juli 2017, volgende zaken eerder zullen dalen of stijgen in uw filiaal?

	Zeker dalen	Eerder dalen	Niet dalen of stijgen	Eerder stijgen	Zeker stijgen
De prijs van boeken	○	○	○	○	○
De winst van mijn filiaal	○	○	○	○	○
De verkoop van boeken	○	○	○	○	○
Het aanbod van boeken	○	○	○	○	○

Vraag 21. Heeft u nog opmerkingen over de gereglementeerde boekenprijs?

……

……

Hartelijk dank voor het invullen van deze vragenlijst